

במתניתא תנא: רבן שמעון בן גמליאל אומר: קטן המסורבל בבשר, רואין אותו, שכל זמן שמתקשה ואינו נראה מהול, צריך למולו שנית. ואם לאו, אינו צריך למולו.

מאי בינייהו, בין שמואל למתניתא?

ומבארין: איכא בינייהו: נראה ואינו נראה, לשמואל דבעינן שיהיה נראה מהול, נראה ואינו נראה צריך למולו. למתניתא רק אינו נראה צריך למולו, אבל נראה ואינו נראה אין צריך למולו.

שנינו במשנה: מל ולא פרע.

תנו רבנן: המל, אומר: אשר קדשנו במצותיו וציונו על המילה.⁽³⁾

אבי הבן אומר: אשר קדשנו במצותיו וציונו להכניסו בכריתו של אברהם אבינו.⁽⁴⁾

העומדים שם אומרים: כשם שנכנס

אמר רב: הא דאמרינן שציצין המעכבין את המילה הוא כשנתר "בשר החופה את רוב העטרה", לא תימא דוקא שנתר רוב הקיפה של העטרה.

אלא אם נותר רק בשר החופה את רוב גובהה של עטרה, ואפילו במקום אחד, הוא מעכב את המילה.

שנינו במשנה: ואם היה בעל בשר — מתקנו מפני מראית העין.

אמר שמואל: קטן המסורבל בבשר, שהוא שמן, ולאחר שנימול נראה כמכסהו — רואין אותו:

אם כל זמן שמתקשה ומתוך קישויו מתפשט בשרו ונראה מהול, אינו צריך למול פעם שנית.

ואם לאו, שגם בזמן קישויו אינו נראה מהול, צריך למול פעם שנית.

רס"ה הובאו ב' הדעות.

4. בתוס' ד"ה אבי, הביאו שרבינו שמואל סובר שהאב מברך קודם המילה, שהרי כל המצוות מברך עליהן עובר לעשייתן, והביא ראיה מלשון הברכה "להכניסו", ומשמעו לשון עתיד. אולם רבינו תם חולק וסובר שמברך לאחר המילה, והוכחתו מברכת העומדים שאומרים "כשם שנכנס", ומשמעו לשון עבר.

ובשו"ע יו"ד סימן רס"ה ס"א כתב שאבי הבן מברך בין חיתוך הערלה לפריעה.

הרמב"ם פ"ג ממילה ה"ג כתב שהאב מברך שהחינו, ובמאירי כתב שלא נהגו כן, ואין ראוי לברך משום צערא דינוקא. והמנהג בארץ ישראל שמברכים שהחינו אבל במדינתנו אין נוהגין. חכמת אדם כלל קמ"ט אות כ'.

דוחה לא תעשה, והרי בזמן המילה כשחותך את הערלה ועובר על "השמר בנגע הצרעת", עדיין לא נתקיימה מצוות המילה כל זמן שלא פרע, שהרי שנינו "המל ולא פרע — כאילו לא מל", ואם כן אין דחיית הלאו בזמן קיום העשה? ותירץ, שמכל מקום גם התחלת המצוה חשובה "בעידניה".

3. עיין פסחים ז ב: מאי טעמא לא מברכים "למול את הבן"? כי לא סגי דלאו איהו מהיל. כלומר, וכי המוהל מחוייב במצווה, והרי היא מוטלת על האב.

והרמב"ם בפרק ג' ממילה ה"א חילק, שכאשר האב מל הוא מברך "למול את הבן". ואם אדם אחר מל, מברך "על המילה". והראב"ד שם חולק עליו, ובשו"ע יו"ד סי'